

Politikai
röpiratok.

107.

107
857
A' Religió' és Haza' szózata

V. FERDINAND'

Apostoli Királyunk' 's Urunk'

SZÜLETÉSE NAPJÁN.

hirdette

SZALAY IMRE.

A' Wespriemi Székes Egyházban.

MDCCCXXXIX.

4.

WESZPRÉMBEN,

Nyomatott *Ns. Jesztány Totth János által.*

1839.

— 15

Attest: Notary Public for the State of New York

V. F. BIRD IN A N D

Agreed: Bird in a N D

WITNESSETH: Bird in a N D

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and the seal of my office, at the City of New York, this _____ day of _____, 19__.

Notary Public for the State of New York

My Commission Expires: _____

Notary Public for the State of New York

My Commission Expires: _____

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and the seal of my office, at the City of New York, this _____ day of _____, 19__.

Notary Public for the State of New York

My Commission Expires: _____

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and the seal of my office, at the City of New York, this _____ day of _____, 19__.

Notary Public for the State of New York

My Commission Expires: _____

109

**Adjátok meg, a' mi a' Császáré, a' Császárnak;
a' mi az Istené, az Istennek. Mát. XXII. 21.**

Öröm-teltt kebelvel lépek ma föl e' szent emeletre; egy szent lelkülettől elfogúlva intézem hozzátok K. H. e' szónoki székről a' **Religió 's Haza' szözetát.** A' mi koronás 's törvényes apostoli Királyunknak születési emlék és öröm ünnepe gyűjte egybe ide bennünket hódoló indulattól és készségtől ösztönöz-
tetve: hogy, midőn az Egek' Urának V. **Ferdinánd** fölséges Fejedelmünk' 's Urunk' hosszas 's boldog életéért az oltár' zsámolyánál esdeklünk; ezen ájtatos gyakorlattal összehangzó szent határozatokra is eltökélni engednök magunkat.

Mi illőbb tehát: minthogy e' jeles nemzeti ünnepen és e' szent helyen buzgó figyelembe merült szíveitekbe olly igazságokat csepegtessenek, mellyek, a' **Religió'** vezér fonalát követve, egyszer' mind hazafiúi érzetekre is benneteket fölgerjeszteni képesek lennének; hogy így, az **Istennek**, mint a' **Királyok' Királyának**, **mi az Istené**, és a' **Császárnak is**, mint isteni megváltónk tanítja, azt, a' **mi a' Császáré, megadni**, vallási és polgári tartozásainknál fogva kötelességünknek lenni esmérjük.

Két fő tévedés terjedez jelenkori nemünk' körében, mellyeknek egyike is, ha erőre kaphat, elégséges az emberiséget a' boldogtalanság' mélyjébe sodorni. Vannak t. i. egy részről: kik a' **Religiót** agyrémnek, babonának, és az inségeket élesztő kútforrásnak tekintik; vannak más részről: kik azt, ha talán nem egészen tagadják is hasznos segéd eszközül szolgálni a' társas életnek, nem szünnék még is némi káros 's veszélyes befolyásokról vádolni, 's azért ellene szegülni, ellene törekedni, és abból a' közjó' megcsökkenésével játékot is üzni. Amazok kívánnának az éggeli minden szövetséget szétszaggatni, 's hivatlanul önkoholt nézeteik szerint a' földi csendet vélt fölháborításából kiemelni 's biztosítani; — emezek, kik az Isten s emberek közti kötéseknek nem ugyan egészen fölbontani, de még is annyit kivívni törekednek: hogy az embernek Istentől függését meggyengítsék. Azok az Istent az emberi kebelből száműzni; ezek a' törvény' 's polgári intézmények' védelmétől a' vallást megfosztani nem iszonykodnak. Egyik rész Isten nélküli elveivel, 's törekvéseivel a' társas életet rögtön előlné; a' másik hideg részvétlenséggel annak ingadozását és hanyatlását siettetné.

Azonban ne szégyeneljük, ne vonakodjunk mi **KK!** azon józanabb felekezethez számítani: kik nemeslelkűleg a' **Religió'** igazságához ragaszkodva tettelesen tanúsítják: a' **Religió'** hasznos és boldogító hatását, és a' polgári jólétre is sikeres 's jótékony befolyását. — Engedje az ég! hogy ne kényszerítessünk valahára az eláradott gonoszságok' nehezekétől lebillenő mérlegből a' **Religió'** szükséges voltát következtetni. Esmérjük meg, mielőtt a' veszély magunk' 's maradékunk' fejére sulyosodjék: hogy **Religió** nélkül az emberi társaságok' építné-

nye nincs erős, tartós 's biztos alapra fenekítve. Mondom tehát: hogy a' **Religió 's Haza** egyesített **Szózatát** halljuk 's kövessük; mert mind a' kettőnek viszonyos érdekében fekszik a' köz boldogság' előmozdítása. Azért igyekszem jelen egyházi beszédemet oda intezni: hogy megértsétek jeles **Hallgatóim; mit tesz a' Religió a' polgári társaságnak javára? és mi üdvös észrevételeket kell, kivált a' jelenkorra, abból következtetni? kérek figyelmet.**

Nem gondolhatni polgári társaságot főhatalom, törvény 's viszonyos kötelességek nélkül. **Religió** nélkül pedig sem a' főbbségi hatalom, sem a' törvény, sem a' kötelezések nem bírhatnak elégséges erővel a' közbátorság, a' személy 's vagyon' fenntartására, és a' társasági testület' tagjainak célszerű korlátozására. Hanem midőn a' **Religió a' főhatalmat az Istentől származtatja, a' törvények' teljesítését lelkiismeretes pontossággal sürgeti, a' kötelességeket az eskü' szentségével biztosítja, kezeskedik egyszer'smind a' társas élet és polgári szervezetek' bátorságáról 's boldogságáról.**

Először is a' **Religió** ad erőt a' felségi hatalomnak, mellynek isteni származást tulajdonít. — Mert valljon ki hozhatja kétségbe: hogy a' legbölcsebb isteni gondviselés úgy intézte légyen el az emberek' sorsát: hogy társas életre rendeltetvén, valamint a' magzatok a' szüléktől, úgy a' szolgák uraiktól, az alattvalók előjáróiktól a' népek uralkodóiktól függenek, egymás iránti viszonyokba összyesítve éljenek, és ezek szerinti kötelességekre szoríttassanak. Az első ember mint köz atya az emberiségnek Istentől vette azon felsőbbbségi hatalmát, mellyet mind Ő,

mind a' következő családok atyjai is, a' nemzés útján 's szinte isteni rendelésből a' tőlök származott házi népeken gyakoroltak. És ez valódi eredete a' fölsőbbbségi, vagy ha akarjuk mondani, királyi hatalomnak: melly természetesen nemzetségről nemzetségre által szállott, és a' ki atyja, az Főnöke 's Parancsnoka is volt házi népének; kinek mindnyájan hódolni 's engedelmeskedni tartoztak természeti származásuk 's függésöknél fogva. — A' mint idővel szaporodott az emberi nem, tágulni kezdtek az atyai hatalom' kötelei, és a' megsokasodott házi népek eltértek lassankint a' hajdani egyszerűsegtől; a' nagyobbra 's többre vágyás' irigykedő lelkétől pedig megkísértette 's elragadtatva az öszvefüggés és közbátorság' lánczait megszaggatva látván, kényszerítve levének a' hatalmat azokra ruházni, kiket a' kor, ész, tapasztalás, erő közülök főnökül kijelelt, kikhez az engedelmesség 's hódolat által magokat lekötelezni, főhatalomnak alája vetni, 's így társasági szövetséget alakítani készebbek valának, mint a' fejetlenségnek sokkal nyomasztóbb járma alatt létüket 's vagyonukat kockáztatni 's veszélyeztetni. — Ezt bizonyítja az emberi nemnek története, mellynek legeredetibb, leg-hiteőbb oklevelei a' Szentirások.

Nem nyilatkozik ugyan az Isten' szava a' királyi vagy más főhatalom' minőségének is isteni eredetéről; az evangyéliom is elmellőzi a' kormányzás különféle nemeit és minden fölsőségi hatalomról általjában mondja: hogy nincs hatalmasság, mint az Istentől, a' melly pedig van, az Istentől veszi származását. Miből kétségtelenül kitünik: hogy az isteni Gondviselés' műve az: hogy valamint az égi csillagok isteni törvény szerinti rendszerben futják be köreiket; úgy az emberi társaság is csak Isten-

től kiszabott rendeletből vagyon úgy alakítva : hogy egy részről a' fölségi hatalom, más részről az engedelmesség és hódolat tartsa egybefüggésben 's összehangzásban a' sok tagokból álló egész társaság' tömegét. E' szerint van az isteni rendeletnek tagadhatatlan bélyege minden törvényes 's rendezett polgári szerkezeten kinyomva, különbözzék bár külső alakjára 's formájára nézve egymástól.

Ha tehát a' fölségi akár egyes, akár többes személyekbe egyesített fő — 's így a' mi majd ezredes polgári alkotmányunkban divatozó Királyi hatalom is, a' kitett értelemben Istentől veszi eredetét, olly méltánylatot, olly tekintetet érdemel, mellynek minden bizodalmatlanságot, minden engedetlenséget, minden ellenszegülést, minden fölzendítő 's rendbontó merénnyt 's igyekezetet ki kell zárnia. Ha a' fölségi hatalom Istentől van, oh mennyire nemesbül az iránta való hódolat 's engedelmes-ség? Ha én fejedelmemben az Istennek az igazság kiszolgáltatására 's a' rend' fentartására, a' személy 's vagyon biztosítására rendelt szolgálját 's mint egy megbízottját tekinthetem a' **Religió** javaslata szerint; akkor ő benne, noha emberi alakban a' Királyok' Királyát tisztelem, Néki önkényt hódolok 's mint az isteni igazság' 's irgalom' Képmássa előtt mélyen fejet hajtok, nem megalacsonyítva, hanem inkább fölmagasztalva érezvén ezáltal emberi valómat.

Továbbá a' **Religió** ad erőt a' törvényeknek, midőn azoknak lelki esmérletes megtartását sürgeti. Mindenegy nemzeti testületnek vannak némelly alkotmányos alap törvényei, mellyek a' törvényhozási 's kormányzási formát 's rendszert meghatározzák, 's a' mellyek az egésznek irányát 's körét úgy kijelelik; hogy ezek mint sark oszlopok nélkül maga

az alkotmány ingadozásba jő, 's végtére összedül. Vannak ismét ezek alá rendelt és az egyes házi népek vagy személyek' viszonyait tárgyazó 's szabályozó különösbb polgári és fenytő törvények, 's ezeknek ugyan az idő, hely, 's egyéb körülmények adhatnak némi módosításokat; de, míg fenállanak, sinórmértékül szolgálnak az Előjáróságnak a' közszinte mint a' külön viszonyok 's ügyek' igazságos és megnyugtató elintézésére és végrehajtására. Szóval e' két rendbeli törvények rendezik 's korlátozzák az egész népeknek 's az egyeseknek sorsát; 's szerintek kiszolgáltván az igazság, száműzve van az önkény 's zsarnokság. —

De hát miért hozatnak törvények, miért iktatnak, 's szedetnek törvénykönyvekbe; ha tiszteletben nem tartatnak, ha fondorlással félre csavartatnak, ha erővel elcsigáztatnak 's sikkasztatnak, ha a' tisztviselők szenvedélyeinek inyje azokat sikerökből kiforgatja? — Nem szükséges e' tehát leginkább: hogy azoknak lelkiismeretes megtartása 's végre hajtása biztosítva légyen? Még a' pogány bölcs törvény hozók is arra törekedtek: hogy törvényeiknek isteni hitelességet, isteni erőt szerezhethnének, hogy mind a' főnökök, mind a' nép az isteni hatalom 's törvények oltalma és fölügyelése alatt álljanak. — De mit tapasztalunk e' földi létünk' szakaszában? Nem de sokszor megilletődve 's bámúlva azt: hogy a' törvényt tisztelő jutalom helyett nem ritkán áldozatává lesz hűségének? ellenben a' vakmerő törvényszegőt gyakran fenyték 's büntetés helyett becsülés 's jobb sors emeli mások' fölébe? — Mit tesz itt a' **Religió**? a' megzavartnak látszó rendet helyre állítja és az elsőt egy jövendő jobb élet bizonyos jutalmával bátorítja 's vigasztalja; — a' másikat kikerülhetlen

örök büntetések' félelmével rettentí 's visszatartóztatja; és így isteni tekintetű 's rendületlen erejű szentesítést szerez a' törvénynek.

Oh Keresztény hazámiai! ne fosszátok meg nyolcz századot meghalladott sarktörvényeinket ezen legerősebb gyámolyától! ha ingadoz, ha hanyatlik a' **Religió**, oh iszonyú képzet! együtt esik el ezzel az imádvá szeretett haza alkotmányja is!

Még a' **Religió** ad erőt a' viszonyos kötelezéseknek is, midőn a' hit 's eskü által azokra nyomja az isteni kezesség' pecsétjét. Lehet e' akármí is fontosabb annál, mint mikor az emberek viszonyos kötelezéseiknek megtartására és erősbitésére az ég 's Isten színe előtt ünnepélyesen fölesküsznek? és mi adja ismét ennek a' szükséges lekötő erőt, ha nem a' **Religió**? — A' Fejedelem, mielőtt trónjára föllép; a' tisztviselő midőn székét elfoglalja; az egyházi előjáró, minekelötte hivatalába iktatik; a hadvezér, mielőtt a' seregek' parancsnokságát átveszi: a' bíró, midőn az ítélő pálezzát kezébe fogja; a' nemzeti 's külön vagyon Sáfárja, kinek a' köz 's egyes jóllétnek eszközei 's elintézése kezére bíznak, mindnyáján esküvel kötik le magokat tartozásaiknak hű 's pontos teljesítésére. És vagyon e' akár mi fontos ügy avagy viszony a' társas életben, mellyre eskü letétel ne kívántatnék? — De lehet e' gondolni, lehet e' várni attól hűséget, a' ki vagy Istent nem hisz, vagy hozzá méltó tisztelettel nem viseltetik? És oh milly szomorító, milly borzasztó jelenet az: ha egy egész népség esküjét megszegi, 's hívtelenül azzal, mi legszentebb, játékot üzven, a' magára kért isteni bosszúnak villámától lesújtva egyszerre a' legnagyobb veszély' örvényébe lesülyed!

Oh Isten! mentsd a' te magyar népedet a' hűség telenség' e' szörnyétől! és támogasd, erősítsd ötet

a' **Religió**' hatalmas karjaival Királyához 's ősi alkotmányához való ragaszkodásában 's hívségében!

Im' e' rövid rajzból eléggé kiviláglik: hogy a' **Religió**, melly a' főhatalmat, a' törvényt, a' kötelességeket megerősíti, biztosítja, 's fentartja, midőn mindent az Istentől hoz le; minden igazinknak, minden tartozásinknak első láncz szemét az Isten' tronjához köti, — az emberi társaságnak megbecsülhetetlen 's minden emberi igyekezetet túl haladó hasznokat készít. Halljátok csak Keresztények! mint szólnak erről, mint igazítják útba a' kételkedő 's habozó emberi elmét a' Szent Írások: *En attalam, úgy mond, az isteni bölcsesség, országolnak a' Királyok, 's igazat végeznek a' törvényszerzők; én attalam parancsolnak a' Fejedelmek, és igazságot tesznek a' hatalmasok.* [Péld. Besz. VIII. 15. 16:] A' nagy Apostol pedig a' világ szerte hatalmas Rómaiakhoz így szól: „Minden lélek alája vettessék a' felső hatalomnak, mert nincs hatalmasság, hanem az Istentől; azokéért szükséges, hogy engedjete, ne csak a' büntetésért, hanem a' lelki esmeretért is; — azért adjátok meg mindennek a' mivel tartoztok, a' kinek adóval, adót; a' kinek vámmal, vámot; — a' kinek félelemmel, félelmet; a' kinek tisztelettel, tiszteletet.” [Róm. XIII. 1. 5. 7:]

Bátran föl merek már hivatkozni, és e' kérdést támasztani: — ha valljon mutathattok e' országlási szerkezetet, melly bármi vallás nélkül egészen szükkölködött volna? avagy azt isten-tiszteleti gyakorlásában, szertartásában, tanítmányában, tanítói 's áldozási szolgálóban illő tekintetben tartani, védeni, 's méltánylani minden fölött nem törekedett volna? És jöllehet a' babona, és hibás vélemény' ferdesége némelly homálllyal fedé is néha a' **Religió** tisz-

ta igazságát, azon fénysugar még is, a' külső isteni tisztelet különböztén is, kihatott: hogy az Istenséget, mint fővalót az egész napalatti teremtmények fölé emelni, és Néki minden fölötti tisztelettel hódolni, és ahoz a' fejedelmi méltóságot rokonítani igyekeztek minden nemzetek.

Nem fárasztom béketűrésteket a' történeti adatok terjedelmes fölfordásával, mert úgy is tudvák ezek előttetek, jelesbül pedig az: hogy valamint az Egyiptomiaknál, Görögöknél, Rómaiaknál, úgy az uralkodásuk alá hódított, sőt a' tőlök független nemzeteknél is mindenkor, 's minden polgári szervezeteikben 's törvényeikben a' Fejedelmek, a' sergek' parancsnoki 's népfőnöki Isteneikhez fordultak, és a' vélt istenség' megengesztelésével és orákulumaikkal támagatták 's állapították meg törvényszerzési hatalmukat. Mit jelent ez egyebet, mint-hogy az emberek egyetértőleg mindenkor 's mindenütt az Istenségben az emberi sorsok' elintőzéjét tekintették, és a' kiszabott mód szerint tisztelték 's imádták? és azért, a' mennyire lehetett, a' fő kormányi hatalommal a' vallási Főigazgatást egyesíteni és így a' teljes igazgató hatalmat sikeresbé tenni akarták? Az istentagadást pedig és az Istent illető dolgoknak szentségtelen kigúnyolását 's megfertőzését, a' vallástalan különczséget a' büntetésre legméltóbb törvényszegések sőt fölségsértések közé is számították. Sőt hogy a' vallás' szolgáinak megvetése és lealacsonyítása magára a' még becsben tartott isteni tiszteletre ne háruljon, papjaikat mint a' Királyok' Királyának szolgálait, csak azért is a' törvények által tiszteletben tartatni rendelték: hogy ezeknek tiszteletlenségéből a' **Religió** ne csökkenjék; az előjárói képviselője az Istenségnek kisebbséget 's disztelenséget ne szenvedjen, és tekintetében

a' törvény hozási hatalom a' vallással, 's ennek szolgáltaival együtt semmit ne veszessen.

Ezen történeti fővonások eléggé kimutatják a' **Religió**nak mind a' pogány vallásu nemzeteknél, mind főleg a' Krisztus tiszta **Religiójának** követőinél mindenkor becsben tartását. És hogy ne is említsem a' Zsidó népnek fölöttébbi buzgó ragaszkodását a' religióval egybe szőtt polgári alkotmányához; légyen elég csak azt érintenem: hogy a' keresztény népeknél minden ünnepélyes szerződések a' legszentebb 's legigazságosabb Istennek nevében és a' **Religió** kezessége alatt kötöttek 's kötöttek a' Keresztény századokban.

Ugyan azért oh hámulatra, sőt szánakozásra méltó vakoskodása még is az sokaknak: hogy az **Evangyélium'** déli világánál sem látják azon tiszta igazságot, mellyet az emberiség a' bálványozás' setétségében vakoskodva is sinormértékül elfogadni igyekezett. Valljon nem értik e' ezek, vagy érteni nem akarják; hogy a' **Religió**nak, az Isten tiszteletének, a' vallás' szolgáltaival megvetését a' történetek' hosszú sora eléggé gáncsolja 's czáfolja? Az ő régi ségtől mostanig az emberi nem' köz egyetértése oda nyilatkozik: hogy a' **Religio** az uralkodóknak szinte, mint a' népeknek legdrágább, legjótékonyabb kincse, mellyet azért becsben tartani embernek legszentebb tartozása. — Oh Fejedelmek! és a' főhatalom' képviselői! oh nemzetek! irtózzatok a' **Religiót**, 's minden ahoz tartozandókat megvetni, lealacsonyítani, és a' közjóra hathatós befolyásától megfosztani! Ha a' **Religiót** ezen isteni származású égi alakót illető tekintetéből kivetkezettitek, igen is irtózzatok! mert nélküle a' fölségi hatalom, 's a' népek' csendessége, összetartása 's boldogsága veszve van! és a' melly mérték-

ben fogy tekintete, fogy és enyészik a' társaságok' jóllétének fény csillaga is!

De talán azt vélték, hogy a' Fejedelmek, Uralkodók, Tisztviselők 's Előjárók czélzása nem is egyéb: mint saját kényöknek kedvezni, a' fennálló jó rendet helyéből kiforgatni, az emberiséget a' szerencse' kétes fordulatára eresztetni, és a' népeket minden vezér fonál nélkül a' feslettség' 's elvetemültség' játékává 's áldozatává kitenni? Oh koránt sem! hanem inkább: hogy alattvalóikat boldogítsák, a' törvények, a' jó erkölcsök, a' jóra törekvés által a' kormányukra bízott társaságot virágzásba hozzák 's abban megtartsák. És így ők eszközi a' szent Gondviselésnek; atyjai 's őrjei népeiknek 's alattvalóiknak; szent 's isteni az ő hivatásuk: **áldás Koronás 's fölkenetett fejükre!**

Jóllehet azonban, hogy a' fejedelmi 's fennségi méltóságokat is néha emberi gyengeségek, 's némi kitörő szenvedélyek környezik, és az arany korona ragyogását is homályba borítják. De valljon ez e' főbb oka egész népek' 's országok' fölzúdulásának és végső elpusztulásának? mint inkább a' vallástalanság és erkölcstelenség okozta álbölcselkedési forrongások 's újítások' láza 's maszlaga; melly az embert Istentől, a' társaságokat a' **Religiótól** elszakasztani eröködik? és vést lehellő mirigyével emésztetni siet egész nemzedékeket? Nem veszitek e' észre [ha bár távulról is:] a' korszellem bélyegzette természeti egyenlőség 's szabadosság' elveiből fejét kiemelő és minden felé harapodzó nép' fölsőségnek az emberiséget megrendítő 's veszélyeztető koholmányit? Nem e' ez, és ehez rokon nemű balvélemények' syreni szülik a' szent szövetségeket szétzaggató, és a' köz csendet háborító dúlásokat? mellyek már már külfelől a' mi majd ezredes alkot-

mányunk láthatására közelgő vésznek terhes felle-
giből öldöklő villányit csattogva minden felé lövel-
lik 's irtózva sejdítetik a' fejünkre is tolongható
zivatarinak kiömlését? és annyi századokig fenál-
lott ősi intézményünknek ne talán gyökerestől ki-
forgatását? — De oh mentsen a' magyarok' Iste-
ne illy borzasztó jövődőtől!

Avagy hát engedhetitek e' Ti egy egész nem-
zet' boldogságának 's jóllétének vallásos hűséggel
's eskütt hittet fölavatott örjei! hogy a' megavult-
nak és a' jelenkor' állásához már nem alkalma-
tosnak hatyúi hangon sokaktól kikiáltott alkotmány
egykor sarkaiból is kidüljön? és a' csaknem min-
den tekintetéből megfosztottnak látszó **Religióval**
a' magyar név 's intézmény is vég alkonyára sies-
sen? — Oh ébredjeteek föl! és idején szabadulja-
tok a' veszedelemmel fenyegető orkánból! — avagy
nem kell akarnotok: hogy a' jó rendet 's csendet
támogató **Religió** illő tiszteletben 's méltóságban to-
vább is fenmaradjon? Mit késtek a' nép' szívébe szinte
mint törvénykönyveinkbe lelkieméret és törvény sze-
rűleg azt béiktatni 's oda intézkedni: hogy a' **Religió**
és haza' köz érdekeit védve 's gyámolítva, e' **testvér**
alakok kívánt összehangzásban és egyetértésben áll-
hassanak egymással! — A' vallástalanság, a' viszon-
gások, a' visszavonások, a' visszaértések, visszaélé-
sek; a' szent 's isteni dolgoknak kikaczagása, kigú-
nyolása megszenségtelenítése mindannyi szörnyete-
gek, mellyek a' nemzet' boldogságát végső elnyeléssel
's elenyészéssel fenyegetik. Oh kérlek 's kényszerítlek
a' **Religió 's haza'** nevében! szabaduljatok! és a'
fejetlenség, 's féktelen szabadosság irtózatot ke-
lepczéitől 's zsarnokságától, sőt még csak árnyéká-
tól is óvjátok magatokat 's ivadékaitokat; mert nem
csak magatokról hanem ezekről is felelni fogtok egy-
kor az Isten 's a' világ ítélő széke előtt.

Te pedig Seregek' Ura! a' Nemzetek' Atyja, isteni Fölség! hallgasd meg mennyei Királyi széked eleibe fölbocsátott buzgó könyörgésinket; melyeket a' magyar *Káánan Aronjának, a' magyar Sion Főpapjának* *] szentelt kezei által ma hozzád benyújtottunk! Áld meg országunkat, a' mi magyar hazánkat! vezéreljed a' **Religió 's haza** javára a' mi Királyunkat! Tartsd meg Isten **FERDINANDUNKAT!** — Engedd! hogy vallásos 's tántoríthatatlan hűséggel a' Király, a' **haza** és az öszves nemzeti szövetség' elválaszthatlan közérdekeit szívünkön hordozzuk! és nem a' forgandó korszellem, hanem a' soha meg nem avulható örök igazságok irányozzák a' jelen 's a' jövődő élet' boldogságára törekvő igyekezeteinket. Ámen.

---

*] *Fő Mélt. Herczeg Kopácsy József Ur, Magyar ország' Primása, Esztergomi Érsek 's örökös Fő-Iszapány, Weszprémi Püspök 's a' t. ki a' nagy Misét e' napon ünnepélyes szertartással mondani méltóztatott minden rendü számos TT. Hallgatók' jelenlétében —*

